

ความเสี่ยงด้านเครดิตและผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์
ในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2562 - 2566*
CREDIT RISK AND FINANCIAL PERFORMANCE OF THAI COMMERCIAL BANKS
DURING 2019 - 2023

เศรษฐพงศ์ วัฒนพลาชัยกุล

Sethapong Watanapalachaikul

คณะกรรมการจัดการธุรกิจยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ นนทบุรี ประเทศไทย

Faculty of Business Management in Digital Era, Rajapruk University, Nonthaburi, Thailand

Corresponding author E-mail: sewata@rpu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย และ 2) ศึกษาผลกระทบของความเสี่ยงด้านเครดิตต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย การวิจัยใช้ตัวอย่างจากธนาคารพาณิชย์ 5 แห่งในประเทศไทย โดยพิจารณาจากยอดสินทรัพย์รวม และทำการวิเคราะห์สมการถดถอยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดความเสี่ยงทางเครดิตที่ประกอบด้วยค่าความเสี่ยง อัตรากำไรสุทธิ อัตราส่วนสินทรัพย์ที่ไม่ได้ดำเนินงาน อัตราการสำรองสินเชื่อ และอัตราส่วนการกู้ยืม รวมถึงตัวชี้วัดผลการเงิน ความเสี่ยงทางเครดิต และประสิทธิภาพทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยในช่วงระหว่างปี 2562 ถึง 2566 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย แรงกดดันด้านการแข่งขัน การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยอย่างรวดเร็ว และความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความเสี่ยงทางเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ความสามารถในการทำกำไร คุณภาพของสินทรัพย์ การจัดสรรสินเชื่อ และระดับหนี้สินก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณา การวิจัยพบว่า การจัดการปัจจัยเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยลดความเสี่ยงทางเครดิตและส่งเสริมประสิทธิภาพทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย การตระหนักถึงผลกระทบเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์และการตัดสินใจทางการเงินในอนาคต การวิเคราะห์สมการถดถอยเน้นย้ำถึงผลกระทบที่สำคัญของตัวแปรความเสี่ยงทางเครดิตต่อประสิทธิภาพทางการเงินของธนาคาร และชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการมีกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างกำไรและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์สำหรับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

คำสำคัญ: ความเสี่ยงด้านเครดิต, ผลการดำเนินงานทางการเงิน, ธนาคารพาณิชย์ไทย

Abstract

This research aimed to 1) study the credit risk factors of commercial banks in Thailand and 2) examine the impact of credit risk on the financial performance of these banks. The study utilized a sample of five commercial banks in Thailand, considering their total assets, and conducted a regression analysis to investigate the relationship between credit risk indicators and

* Received 7 June 2024; Revised 22 June 2024; Accepted 24 June 2024

financial performance indicators from 2019 to 2023. The credit risk indicators included risk values, net profit margin, non-operating assets ratio, loan reserve rate, and borrowing ratio. The research findings indicated that various factors, such as changes in interest rates, competitive pressure, rapid increases in interest rates, and economic uncertainty, significantly impacted the credit risk of commercial banks in Thailand. These factors led to an increased risk for the banks. Additionally, the ability of these banks to generate profits, maintain asset quality, allocate credit, and manage debt levels were identified as crucial considerations. The study concluded that effective management of these factors could reduce credit risk and enhance the financial performance of commercial banks in Thailand. Awareness of these impacts is essential for planning future financial strategies and decisions. The regression analysis underscored the significant effect of credit risk variables on the financial performance of banks and highlighted the necessity for effective risk management strategies to improve profitability and strategic decision-making in commercial banks in Thailand.

Keywords: Credit Risk, Financial Performance, Thai Commercial Bank

บทนำ

ผลกระทบจากความเสี่ยงด้านเครดิตและผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่ามกลางภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาซึ่งเกิดขึ้นระหว่างปี 2562 ถึง 2566 ธนาคารพาณิชย์ไทยก็เหมือนกับธนาคารพาณิชย์ระดับโลกที่ดำเนินธุรกิจภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความสลับซับซ้อน พลวัตทางการเงิน การเปลี่ยนแปลงด้านกฎระเบียบ และความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างความเสี่ยงด้านเครดิตและผลการดำเนินงานทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงผู้กำหนดนโยบาย นักลงทุน และสถาบันการธนาคาร เนื่องจากสามารถมีอิทธิพลต่อเสถียรภาพและความยืดหยุ่นของภาคการธนาคาร เศรษฐกิจโลกที่ยังคงต้องต่อสู้กับผลพวงของการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจมหภาคและการตอบสนองต่อนโยบายต่าง ๆ ปัจจัยภายนอกเหล่านี้ ควบคู่ไปกับภาวะเศรษฐกิจในประเทศและการเปลี่ยนแปลงด้านกฎระเบียบ ส่งผลให้เกิดภูมิทัศน์ที่ซับซ้อนซึ่งกำหนดรูปแบบความเสี่ยงด้านเครดิตและผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารความผันผวน คือ การวัดว่าราคาของสินทรัพย์มีความผันผวนขึ้นหรือลงมากน้อยเพียงใดเมื่อเวลาผ่านไป ในขอบเขตของเศรษฐศาสตร์และการเงิน นักวิจัยเช่น Hodeghatta, U. & Nayak, U. ใช้การสมการถดถอยเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ และผลลัพธ์ของตลาดแรงงาน ซึ่งเป็นการขยายงานพื้นฐานภายในขอบเขตทางการเงิน โดยการใช้แบบจำลองสมการถดถอยเพื่อตรวจสอบปัจจัยกำหนดผลตอบแทน ความสามารถในการทำกำไร และตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพทางการเงิน นอกจากนี้ ในขอบเขตของสังคมศาสตร์ การวิจัยได้สำรวจตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ความพึงพอใจในงาน และพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งครอบคลุมถึงความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยหลายแง่มุมที่ขับเคลื่อนผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและสังคม (Hodeghatta, U. & Nayak, U., 2023) นอกจากนี้ ในการวิจัยนี้ได้มีการนำเทคนิคการถดถอยหลายประการมาใช้เพื่อศึกษาผลกระทบของมาตรการต่าง ๆ ที่มีต่อผลลัพธ์ความเสี่ยงด้านเครดิตและการดำเนินงานความเสี่ยงด้านเครดิตสามารถแบ่งได้หลายประเภท 1) ความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้: เป็นความเสี่ยงที่ผู้กู้ยืมไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันทางการเงินได้อย่างสมบูรณ์ 2) ความเสี่ยงของคู่สัญญา ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการเงินและความมั่นคงของคู่สัญญาในธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ 3) ความเสี่ยงจากการกระจุกตัว ความเสี่ยงนี้อาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อพอร์ตการลงทุนของธนาคาร ซึ่งเกิดจากการที่ผู้กู้ยืมรายเดียวหรือในอุตสาหกรรมมีความเสี่ยงสูง และ 4) ความ

เสี่ยงของประเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการให้กู้ยืมแก่ผู้กู้ยืมในบางประเทศ โดยคำนึงถึงปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ และกฎระเบียบ (Barboza, K., et al., 2016) ประสิทธิภาพของระบบธนาคารได้รับการยอมรับว่าเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมายหลักของการปรับปรุงผลการดำเนินงานของธนาคาร คือ การบรรลุความเป็นเลิศในการแข่งขันสำหรับกลุ่มธุรกิจธนาคาร หรือประเทศต่าง ๆ วิธีหนึ่งที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพ Mahjus, K. ดำเนินการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ถึงผลกระทบของความเสี่ยงด้านเครดิตต่อประสิทธิภาพต้นทุนของธนาคารในอาเซียน โดยใช้ข้อมูลแบบสำรวจจากธนาคารใน 10 ประเทศอาเซียน การระบาดใหญ่ของโควิด-19 นำมาซึ่งความท้าทายอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนต่อเศรษฐกิจโลก ส่งผลกระทบต่อภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงอุตสาหกรรมธนาคาร (Mahjus, K., 2023) และมีงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโควิด-19 กับความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคาร โดยตรวจสอบมุมมองที่หลากหลายเกี่ยวกับผลกระทบของโควิด-19 ต่อความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคาร (Wahyuni, J., et al., 2021) ยังมีงานวิจัยของ Anto, M. & Fakhrunnas, F. ที่ตรวจสอบปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีอิทธิพลต่อความเสี่ยงด้านเครดิตในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยอย่างรุนแรง เช่น การหดตัวของ GDP อัตราการว่างงาน และการหยุดชะงักในห่วงโซ่อุปทาน การแพร่ระบาดได้เร่งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการธนาคาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต (Anto, M. & Fakhrunnas, F., 2022) นอกจากนี้ มีการศึกษาที่เจาะลึกถึงบทบาทของปัญญาประดิษฐ์ การเรียนรู้ของเครื่องจักร และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ในการเพิ่มความสามารถของธนาคารในการประเมินและติดตามความเสี่ยงด้านเครดิต การบูรณาการเครื่องมือดิจิทัลและแบบจำลองความเสี่ยงที่เป็นนวัตกรรมได้รับการสำรวจเพื่อเป็นแนวทางในการปรับตัวให้เข้ากับภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Ibrahim, M., 2023)

ความเสี่ยงด้านเครดิตจะถูกวัดปริมาณโดยใช้ตัวชี้วัด เช่น อัตราส่วนสินเชื่อด้อยคุณภาพ Non Performing Loan (NPL) เพอร์เซ็นต์ของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดดอกเบี้ยเนื่องจากการค้างชำระหรือผิดนัดชำระหนี้ การจัดสรรการสูญเสียสินเชื่อ จำนวนเงินที่กันไว้เพื่อรองรับการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากสินเชื่อที่ไม่ดี การให้คะแนนเครดิตแบบจำลองทางสถิติที่คาดการณ์แนวโน้มที่ผู้กู้จะผิดนัดชำระหนี้ตามปัจจัยต่าง ๆ การวัดความเสี่ยงของพอร์ตการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ มูลค่าที่มีความเสี่ยง Value at Risk (VaR) และ Conditional VaR (cVaR) การประมาณค่า VaR และ cVaR สำหรับพอร์ตการลงทุนประเภทต่าง ๆ สามารถแสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการลดความเสี่ยงโดยการกระจายความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต โดยเฉพาะ (Larcher, G., 2022) สูตรสำหรับ CVaR สามารถแสดงเป็น $CVaR_\alpha = 1 - \alpha \int_{-\infty}^{VaR_\alpha} f(x) dx$ ซึ่ง $CVaR_\alpha$ แสดงถึงค่าตามเงื่อนไขที่มีความเสี่ยงในระดับความเชื่อมั่น VaR_α แสดงถึงมูลค่าที่มีความเสี่ยงในระดับความเชื่อมั่น และ $f(x)$ แสดงถึงฟังก์ชันความหนาแน่นของความน่าจะเป็นของผลตอบแทนของการลงทุนเป็นสัญลักษณ์ค่าเฉลี่ยในช่วงของการสูญเสียที่เกินกว่าเกณฑ์ VaR ส่วนต่างดอกเบี้ยสุทธิ Net Interest Margin (NIM) สะท้อนถึงความแตกต่างระหว่างรายได้ดอกเบี้ยของธนาคารและค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ซึ่งแสดงเป็นเปอร์เซ็นต์ของสินทรัพย์ที่สร้างรายได้ดอกเบี้ย ที่กว้างขึ้นบ่งชี้ว่าธนาคารสามารถจัดการความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยและสร้างรายได้จากสินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดอย่างหนึ่งที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรของธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ ก็คือ ส่วนต่างดอกเบี้ยสุทธิ ใช้เพื่ออธิบายความแตกต่างระหว่างดอกเบี้ยที่จ่ายและดอกเบี้ยที่ได้รับ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิทางการเงินได้รับผลกระทบอย่างมากจากอัตราดอกเบี้ยในระบบเศรษฐกิจ (Harimurti, C., 2022) เอกสารสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) เจาะลึกแง่มุมต่าง ๆ ขององค์ประกอบที่สำคัญนี้ในการธนาคารและการเงิน ตรวจสอบคำจำกัดความและการวัด NPL โดยเน้นตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกประเภท นักวิจัยได้ตรวจสอบสาเหตุที่แท้จริงของ NPLs โดยครอบคลุมปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐศาสตร์จุลภาค และสำรวจผลกระทบที่ตามมาต่อสถาบันการเงินและเศรษฐกิจในวงกว้าง Khairi B. et al.

มุ่งเน้นไปที่แนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันและจัดการกับ NPLs รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตและกลยุทธ์การแก้ไข เช่น การบริหารสินเชื่อและการขายสินทรัพย์ (Khairi, B., et al., 2021) การทบทวนวรรณกรรมเรื่องการจัดสรรการสูญเสียสินเชื่อ Loan Loss Provisioning (LLP) ได้สำรวจแง่มุมที่หลากหลายขององค์ประกอบที่สำคัญนี้ในกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน โดยจะตรวจสอบคำจำกัดความและวิธีการต่าง ๆ ในการคำนวณ LLP รวมถึงแบบจำลองการสูญเสียที่เกิดขึ้นและแบบจำลองการสูญเสียเครดิตที่คาดการณ์ล่วงหน้า Ozili, P. ตรวจสอบปัจจัยกำหนดที่มีอิทธิพลต่อ LLP เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ความเสี่ยงเฉพาะอุตสาหกรรม และคุณลักษณะของผู้กู้ยืม (Ozili, P., 2023) วิเคราะห์ผลกระทบของ LLP ต่อสุขภาพทางการเงินและผลการดำเนินงานของธนาคาร โดยมุ่งเน้นไปที่ตัวชี้วัดสำคัญ เช่น ความสามารถในการทำกำไรและความเพียงพอของเงินทุน (Martens, W. & Bui, C., 2022) อัตราการก่อหนี้ Leverage (LEV) Ratio ซึ่ง Avgouleas, E. ได้สำรวจมิติต่าง ๆ ของมาตรการพื้นฐานนี้ในเรื่องความเพียงพอของเงินกองทุนของสถาบันการเงิน โดยตรวจสอบวิธีการคำนวณที่แตกต่างกัน รวมถึงวิธีการมาตรฐานและอัตราการก่อหนี้ ภายในกรอบงาน Basel III (Avgouleas, E., 2020) นักวิจัยได้ตรวจสอบปัจจัยกำหนดของ LEV Ratio โดยพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น องค์ประกอบของงบดุลของธนาคาร พฤติกรรมการรับความเสี่ยง และสภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบ การทบทวนนี้ได้เจาะลึกถึงผลกระทบด้านกฎระเบียบของ LEV Ratio โดยเน้นย้ำถึงบทบาทในการสร้างความมั่นคงทางการเงิน และควบคุมการรับความเสี่ยงโดยสถาบันการเงิน ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงิน เช่น ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ Return on Asset (ROA) เป็นตัวบ่งชี้สำคัญที่ใช้วัดความสามารถของธนาคารในการสร้างผลกำไรจากสินทรัพย์รวม คำนวณเป็นรายได้สุทธิหารด้วยสินทรัพย์ทั้งหมด ROA ที่สูงขึ้นบ่งบอกถึงการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพและความสามารถในการทำกำไรโดยรวม อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรที่เรียกว่าผลตอบแทนจากสินทรัพย์แสดงให้เห็นว่าธุรกิจสามารถสร้างรายได้จากสินทรัพย์ได้มากเพียงใด การวัดประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรจากสินทรัพย์หรือทรัพยากรทางการเงินที่แสดงอยู่ในงบดุล ยิ่งตัวเลขซึ่งคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของ ROA สูงเท่าไร ฝ่ายบริหารของบริษัทก็จะยิ่งจัดการงบดุลเพื่อสร้างผลกำไรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น เนื่องจากผลรวมสินทรัพย์ของบริษัทอาจเปลี่ยนแปลงเมื่อเวลาผ่านไปอันเป็นผลจากการซื้อหรือการขายรถยนต์ ที่ดิน หรืออุปกรณ์ ตลอดจนการปรับสินค้าคงคลังหรือการขายที่ผันแปรตามฤดูกาล สินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยจึงถูกนำมาใช้ในการคำนวณผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ด้วยเหตุนี้ การคำนวณสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยในช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องจึงให้ผลลัพธ์ที่แม่นยำมากกว่าการคำนวณสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาเดียว งบดุลแสดงสินทรัพย์ทั้งหมดของบริษัท (Larcher, G., 2022)

งานวิจัยนี้มีส่วนสำคัญในสาขาการธนาคารและการเงินโดยการแสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ถึงผลกระทบด้านลบของความเสี่ยงด้านเครดิตต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งเน้นย้ำถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต การวิจัยมีส่วนช่วยให้เข้าใจขึ้นว่าตัวชี้วัดความเสี่ยงด้านเครดิตมีอิทธิพลต่อตัวชี้วัดประสิทธิภาพทางการเงินที่สำคัญอย่างไร ซึ่งสามารถแนะนำธนาคาร นักลงทุน และหน่วยงานกำกับดูแลได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของความเสี่ยงด้านเครดิตต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ธนาคารพาณิชย์ไทยซึ่งเป็นธนาคารที่จดทะเบียนในประเทศไทย ณ เดือนมิถุนายน 2566 มีธนาคารพาณิชย์ 13 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคาร

กสิกรไทย ธนาคารทหารไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทีสโก้ ธนาคารเกียรตินาคินภัทร ธนาคารยูโอบี ประเทศไทย สแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) ไอซีบีซี (ไทย), ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย และธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ ในการวิจัยที่ดำเนินการนั้น วิธีการสุ่มตัวอย่างเน้นไปที่การคัดเลือกธนาคารพาณิชย์ชั้นนำ 5 แห่งของประเทศไทย โดยพิจารณาจากสินทรัพย์รวม แนวทางนี้ทำให้มั่นใจได้ว่าธนาคารที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนของภาคการธนาคารส่วนสำคัญในประเทศ และให้ภาพรวมที่ครอบคลุมของภูมิทัศน์ของอุตสาหกรรม ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ (BBL) ธนาคารกสิกรไทย (KBANK) ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB) ธนาคารกรุงไทย (KTB) และธนาคารกรุงศรีอยุธยา (BAY) (ดูรายละเอียดในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ธนาคารพาณิชย์ไทยชั้นนำ จัดอันดับตามสินทรัพย์รวม ปี 2566

อันดับ	ธนาคาร	สินทรัพย์รวม ณ มิถุนายน 2566 (ล้านบาท)
1	ธนาคารกรุงเทพ (BBL)	4,514,484
2	ธนาคารกสิกรไทย (KBANK)	4,266,004
3	ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB)	2,963,746
4	ธนาคารกรุงไทย (KTB)	2,827,332
5	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (BAY)	2,759,717

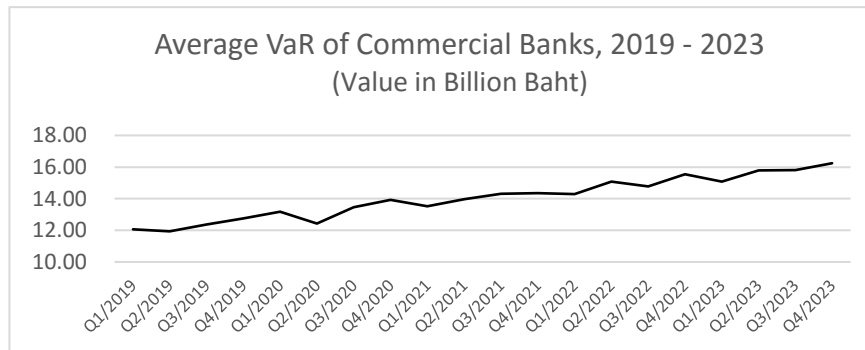
ที่มา: รายงานประจำปีของธนาคาร พ.ศ. 2566

งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ Ordinary Least Square (OLS) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความเสี่ยงด้านเครดิตและผลการดำเนินงานทางการเงิน แบบจำลองการถดถอยหลายตัวเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการทำความเข้าใจว่าตัวแปรหลายตัวมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามพร้อมกันอย่างไรในการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลา นอกจากนี้ ยังใช้การถดถอยพหุคูณ เพื่อกำหนดผลกระทบของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม VaR มีความสำคัญสำหรับการธนาคารเนื่องจากวัดปริมาณความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการเคลื่อนไหวของตลาด รับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบ อำนวยความสะดวกในการจัดการความเสี่ยง เพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงินทุน และแจ้งกระบวนการตัดสินใจ NIM แสดงถึงความแตกต่างระหว่างรายได้ดอกเบี้ยที่ได้รับจากสินเชื่อและการลงทุนกับดอกเบี้ยจ่ายจากเงินฝากและการกู้ยืม ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อความสามารถในการทำกำไร และทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพหลักในการประเมินสถานะทางการเงินและประสิทธิภาพของธนาคาร NPL มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการธนาคาร เนื่องจากเป็นการระบุสัดส่วนของสินเชื่อที่ผู้กู้ยืมไม่สามารถชำระเงินตามกำหนดเวลาได้ ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต ความสามารถในการทำกำไร และสถานะโดยรวมของพอร์ตสินเชื่อของธนาคาร LLP ใช้ในการจัดสรรเงินทุน เพื่อชดเชยความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ รับประกันเสถียรภาพทางการเงิน การปฏิบัติตามกฎระเบียบ และการรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง ขณะเดียวกันก็ป้องกันสถานะเศรษฐกิจที่เลวร้ายและลดความเสี่ยงด้านเครดิต ส่วน LEV มีความสำคัญสำหรับการธนาคาร เนื่องจากเป็นการวัดความเพียงพอของเงินกองทุนของธนาคารเป็นเครื่องป้องกันจากความเสี่ยงที่มากเกินไปและรับประกันเสถียรภาพทางการเงิน สมการต่อไปนี้จะถูกสร้างขึ้นไว้เพื่อวัดผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารโดยใช้ตัวแปรอิสระ ซึ่งสมการ $ROA_{it} = \alpha + \beta_1 VaR_{it} + \beta_2 NIM_{it} + \beta_3 NPL_{it} + \beta_4 LLP_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \epsilon_{it}$ โดยผลจากแบบจำลองการถดถอยพหุคูณแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย

ผลการวิจัย

มูลค่าที่มีความเสี่ยง (VaR)

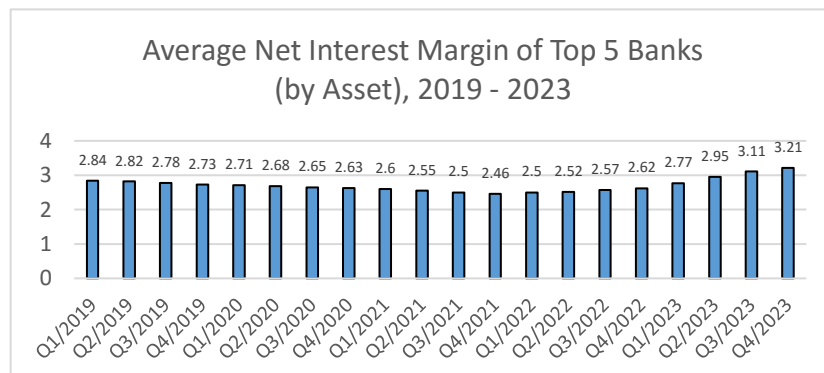
รูปที่ 1 แสดงให้เห็นแนวโน้มที่ครอบคลุมหลายไตรมาสของ VaR ธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี 2562 - 2567 โดยแต่ละช่วงเวลาจะมีค่าตัวเลขที่สอดคล้องกัน แนวโน้มเป็นรูปแบบการเพิ่มขึ้นที่สังเกตได้เมื่อเวลาผ่านไป ตั้งแต่ Q1/2562 ถึง Q4/2566 ค่าดังกล่าวมีทิศทางขาขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยทั่วไปค่าจะเพิ่มขึ้นจากไตรมาสหนึ่งไปอีกไตรมาสหนึ่ง โดยแตะจุดสูงสุดที่ 16.24 ภายในไตรมาสที่ 4/2566 แนวโน้มขาขึ้นนี้ชี้ให้เห็นการเติบโตอย่างต่อเนื่องของ VaR หรือการเพิ่มขึ้นของตัวแปรที่วัดในช่วงเวลาที่กำหนด

ภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ย VaR ของธนาคารพาณิชย์ไทย ปี 2562 - 2566

ส่วนต่างดอกเบี้ยสุทธิ (NIM)

ภาพที่ 2 แสดงถึงความแปรปรวนของค่า NIM ในแต่ละไตรมาสและธนาคาร ค่า NIM มีความผันผวนเมื่อเวลาผ่านไปสำหรับแต่ละธนาคาร โดยบางไตรมาสแสดงค่า NIM ที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสอื่น ๆ ความแตกต่างในค่า NIM ระหว่างธนาคารต่าง ๆ ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพในการจัดการดอกเบี้ยรับและค่าใช้จ่าย แนวโน้มในช่วงเวลาหนึ่ง รูปแบบหรือแนวโน้มของค่า NIM ในแต่ละไตรมาสและปี บ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงในกลยุทธ์การปล่อยสินเชื่อของธนาคาร สภาพแวดล้อมด้านอัตราดอกเบี้ย หรือผลการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม ค่า (NIM) มีรูปแบบที่ผันผวนในช่วงเวลาที่กำหนด โดยเบื้องต้นตั้งแต่ Q1/2562 ถึง Q4/2563 มีการปรับลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 2.84 เป็น 2.63 แนวโน้มดังกล่าวยังคงมีมาจนถึงไตรมาสที่ 4/2564 โดยค่า NIM ค่อย ๆ ลดลงเหลือ 2.46 อย่างไรก็ตาม Q1/2565 มีการปรับขึ้นเล็กน้อยเป็น 2.5 ตามมาด้วย Q2/2565 (2.52) และ Q3/2565 (2.57) เพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในไตรมาส 1/2566 NIM เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเป็น 2.77 และเพิ่มขึ้นเป็น 3.11 ในไตรมาส 3/2566 และสูงสุดที่ 3.21 ในไตรมาส 4/2566

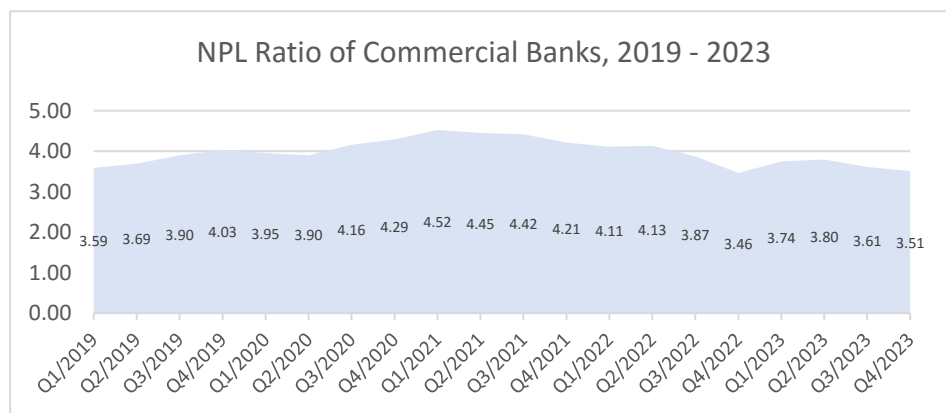

ภาพที่ 2 อัตรากำไรสุทธิดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ชั้นนำ 5 อันดับในประเทศไทย ปี 2562 - 2566

สินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPL)

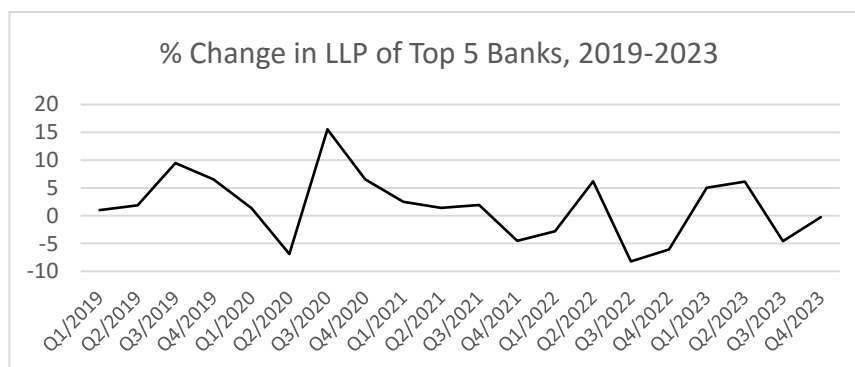
สินเชื่อที่ผู้กู้ชำระเงินไม่ครบตามกำหนดทำให้เกิดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคาร การวิเคราะห์แนวโน้ม NPL เผยถึงการเพิ่มขึ้นและความผันผวนเบื้องต้น (Q1/2562 ถึง Q4/2562) ซึ่งมูลค่า NPL เพิ่มขึ้นในทุกธนาคาร ส่งสัญญาณว่าคุณภาพสินเชื่อแยลงและความเสี่ยงด้านสินเชื่อเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ความผันผวนระหว่างธนาคารต่าง ๆ บ่งชี้ว่าพอร์ตสินเชื่อและความเสี่ยงที่แตกต่างกัน จุดสูงสุดและการลดลงตามมา (Q1/2564 ถึง Q4/2565) มูลค่า NPL พุ่งถึงจุดสูงสุดภายในไตรมาส 1/2564 บ่งชี้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูงสุด อย่างไรก็ตาม ในช่วง Q1/2564 ถึง Q4/2565 มีการลดลงโดยทั่วไป ซึ่งบ่งชี้ถึงความพยายามของธนาคารในการแก้ไขปัญหา NPL และบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต การรักษาสถียรภาพและความผันผวน (ไตรมาส 1/2566 ถึงไตรมาส 4/2566): ค่า NPL ทรงตัวหรือผันผวนเล็กน้อยทั่วทั้งธนาคาร ซึ่งอาจสะท้อนถึงสภาพแวดล้อมด้านสินเชื่อที่มีเสถียรภาพมากขึ้น หรือการดำเนินกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จในการลดสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ภาพที่ 3 สินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPL) ของธนาคารพาณิชย์ชั้นนำ 5 แห่งของประเทศไทย ปี 2562 - 2566

การจัดสรรการสูญเสียสินเชื่อ (LLP)

ความผันผวนของเปอร์เซ็นต์การจัดสรรการสูญเสียสินเชื่อเหล่านี้แสดงถึงระดับการบริหารความเสี่ยงและผลการดำเนินงานทางการเงินที่แตกต่างกันไปตลอดช่วงเวลาที่ยกมา การเพิ่มขึ้นอาจบ่งบอกถึงการคาดการณ์ถึงการสูญเสียด้านเครดิตที่สูงขึ้นหรือแนวทางเชิงรุกในการบริหารความเสี่ยง ในขณะที่การลดลงอาจบ่งบอกถึงคุณภาพเครดิตที่ดีขึ้นหรือการปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติในการกันสำรอง

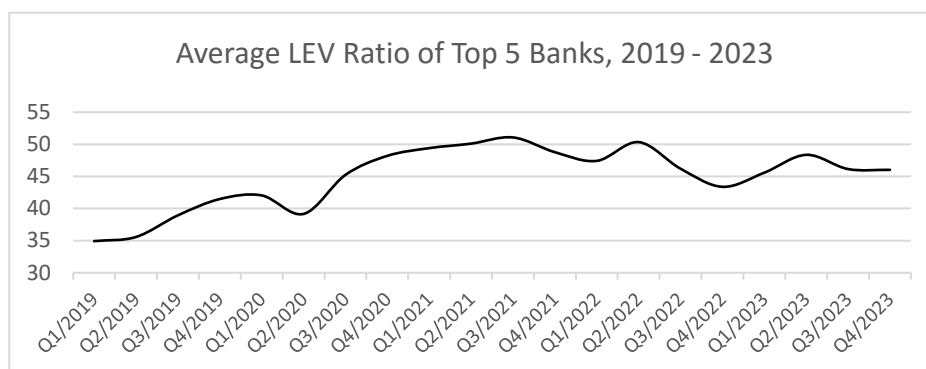

ภาพที่ 4 การเปลี่ยนแปลงร้อยละของ LLP ธนาคารพาณิชย์ชั้นนำ 5 แห่งของประเทศไทย ปี 2562 - 2566

อัตราส่วนก่อหนี้ (LEV Ratio)

รูปที่ 5 แสดงให้เห็นอัตราส่วนก่อหนี้ที่สังเกตได้ตลอดไตรมาสติดต่อกันตั้งแต่ไตรมาสแรกของปี 2562 ถึงไตรมาสที่สี่ของปี 2566 ซึ่งอัตราส่วนหนี้สินมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นเป็น 41.48 เมื่อสิ้นสุด Q4/2019 วิถีขาขึ้นนี้ยังคงมีอยู่ตลอดทั้งปีต่อ ๆ ไป โดยจะถึงจุดสูงสุดที่อัตราส่วน 48.20 สิ่งที่น่าสังเกต คือ การเปี่ยงเบนเล็กน้อยใน Q2/2563 ต่อมาอัตราส่วนดังกล่าวยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2564 อย่างไรก็ตาม การกลับตัวใน Q4/2564 แต่ไตรมาสต่อ ๆ ไปมีเสถียรภาพสัมพัทธ์โดยมีระดับสูงสุดที่ 46.02 ใน Q4/2566 ซึ่งความผันผวนของอัตราส่วนหนี้สินสะท้อนการเปลี่ยนแปลงแบบไดนามิกในโครงสร้างเงินทุนและกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยงที่ใช้โดยหน่วยงานธนาคารที่เกี่ยวข้องตลอดระยะเวลาการวิเคราะห์

ภาพที่ 5 อัตราส่วนหนี้สินของธนาคารพาณิชย์ชั้นนำ 5 อันดับในประเทศไทย ปี 2562 - 2566

ผลการดำเนินงานทางการเงิน

สมการต่อไปนี้จะถูกประมาณไว้เพื่อวัดผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารโดยใช้ตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านเครดิต $ROA_{it} = \alpha + \beta_1 VaR_{it} + \beta_2 NIM_{it} + \beta_3 NPL_{it} + \beta_4 LLP_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \epsilon_{it}$ สมการสามารถประมาณเพื่อวัดผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารได้ ดังนี้ $ROA_{it} = \alpha - 0.4VaR_{it} + 0.2NIM_{it} - 0.5NPL_{it} - 0.7LLP_{it} + 0.9LEV_{it} + \epsilon_{it}$ สถิติการถดถอยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่า Multiple R คำนวณเป็น 0.973 ซึ่งบ่งชี้ความสัมพันธ์เชิงบวกที่แข็งแกร่งระหว่างตัวแปรตามที่สังเกตได้และค่าที่ทำนายโดยแบบจำลองการถดถอย พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R^2) อยู่ที่ 0.947 ซึ่งบ่งชี้ว่าประมาณ 94.7% ของความแปรปรวนในตัวแปรตามได้รับการอธิบายโดยตัวแปรอิสระในแบบจำลองค่าสัมประสิทธิ์การกำหนดที่ปรับแล้ว อยู่ที่ 0.928 ซึ่งอยู่ในระดับสูงเมื่อพิจารณาจากจำนวนตัวทำนายข้อผิดพลาดมาตรฐานซึ่งแสดงถึงค่าเบี่ยงเบนเฉลี่ยของค่าที่สังเกตได้จากค่าที่ทำนายไว้ในแบบจำลองการถดถอยมีค่าประมาณ 0.0159 จากทั้งหมด 20 ข้อรวมอยู่ในการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านเครดิต ประกอบด้วย มูลค่าที่มีความเสี่ยง ส่วนต่างดอกเบี้ยสุทธิ อัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ การจัดสรรการสูญเสียสินเชื่อ และอัตราส่วนก่อหนี้ ส่งผลต่อผลตอบแทนจากสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05%

อภิปรายผล

ความมั่นคงทางการเงินและผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสามารถในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาธุรกิจธนาคารในประเทศไทยเผชิญกับความท้าทายและโอกาสต่าง ๆ มากมาย ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งในประเทศและระดับโลก ในบรรดาปัจจัยเหล่านี้ ความเสี่ยงด้านเครดิตถือเป็นข้อกังวลที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาถึงศักยภาพที่จะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินและเสถียรภาพของธนาคาร การทำความเข้าใจพลวัตของความเสี่ยงด้านเครดิตและผลกระทบต่อผลการ

ดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทยในช่วงปี 2562 ถึง 2566 เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบาย หน่วยงานกำกับดูแล นักลงทุน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมในช่วงเวลานี้ ภาคการธนาคารในประเทศไทยต้องเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจต่าง ๆ รวมถึงความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย การเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดด้านกฎระเบียบ พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป และการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในสถานการณ์เช่นนี้ การประเมินแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตและผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทยจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นในการระบุจุดอ่อนที่อาจเกิดขึ้น การประเมินความสามารถในการฟื้นตัว และแจ้งการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ตัวแปรความเสี่ยงด้านเครดิตมีอิทธิพลอย่างมากต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร ผลลัพธ์ของมูลค่าที่มีความเสี่ยง (VaR) เผยให้เห็นความผันผวนของค่า VaR เมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งบ่งชี้ถึงระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกันที่ธนาคารเหล่านี้ประสบ ตัวอย่างเช่น ในไตรมาสที่ 3 ปี 2020 ค่า VaR เพิ่มขึ้นเป็น 8.30 ซึ่งบ่งชี้ถึงการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้มากขึ้น ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากความผันผวนของตลาดหรือภาวะเศรษฐกิจ ในทางกลับกัน ในไตรมาสที่ 2 ปี 2020 ค่า VaR ลดลงอย่างมีนัยสำคัญเป็น -5.61 ซึ่งบ่งชี้ถึงผลกำไรที่อาจเกิดขึ้นมากกว่าการสูญเสีย ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพหรือสถานะตลาดที่เอื้ออำนวย ส่วนต่างดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) มีความผันผวน ซึ่งบ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงในความสามารถในการทำกำไรเมื่อเวลาผ่านไป ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2019 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2019 มูลค่า NIM ลดลงเล็กน้อย ซึ่งบ่งชี้ว่าความสามารถในการทำกำไรลดลงเล็กน้อย ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยหรือแรงกดดันด้านการแข่งขัน ต่อมา ตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2020 ถึงไตรมาส 2 ปี 2023 ค่า NIM มีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัดมากขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการทำกำไรที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ อาจเนื่องมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค เช่น การชะลอตัวของเศรษฐกิจ หรือการเปลี่ยนแปลงด้านกฎระเบียบที่ส่งผลกระทบต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2566 ถึงไตรมาส 4 ปี 2566 มีการพลิกกลับของแนวโน้ม โดยค่า NIM เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบ่งชี้ถึงความสามารถในการทำกำไรที่ดีขึ้น ซึ่งอาจได้รับแรงหนุนจากการปรับเปลี่ยนเชิงกลยุทธ์และการจัดการต้นทุนที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Larcher, G. เพราะการปรับโครงสร้างสินเชื่อเพื่อให้มีอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการต้นทุนดอกเบี้ย และการใช้กลยุทธ์การเงินที่เน้นการเพิ่มส่วนต่างระหว่างรายได้จากดอกเบี้ยและต้นทุนดอกเบี้ย นอกจากนี้ การพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงและการขยายฐานลูกค้าที่มีคุณภาพ ก็เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเพิ่มค่า NIM และส่งเสริมความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร (Larcher, G., 2022)

ข้อมูลอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) เผยให้เห็นความผันผวนซึ่งบ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพสินทรัพย์เมื่อเวลาผ่านไป ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2562 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2562 ในช่วงวิกฤตโควิด-19 อัตราส่วน NPL เพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป บ่งชี้ว่าคุณภาพสินเชื่อลดลงเล็กน้อยในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 นี้ แนวโน้มนี้ยังคงดำเนินต่อไปจนถึงไตรมาสที่ 1 ปี 2020 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2020 โดยอัตราส่วน NPL เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจสะท้อนถึงความท้าทายทางเศรษฐกิจหรือความลำบากของผู้กู้ยืม อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2564 ถึงไตรมาส 2 ปี 2565 มีเสถียรภาพและลดลงตามมาในอัตราส่วน NPL ซึ่งบ่งชี้ถึงการปรับปรุงศักยภาพในการจัดการคุณภาพสินทรัพย์หรือการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ไตรมาส 3 ปี 2565 ถึงไตรมาส 4 ปี 2566 มีอัตราส่วน NPL ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งบ่งชี้ถึงการปรับปรุงคุณภาพสินเชื่อที่โดดเด่นซึ่งอาจได้รับแรงหนุนจากแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพหรือการแทรกแซงด้านกฎระเบียบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mahjus, K. เพราะการแทรกแซงด้านกฎระเบียบ เช่น การกำหนดมาตรฐานการปล่อยสินเชื่อที่เข้มงวดขึ้น การกำหนดให้ธนาคารเพิ่มทุนสำรองสำหรับสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูง และการบังคับใช้กฎเกณฑ์ทางการเงินที่รัดกุมขึ้น ก็อาจมีส่วนช่วยในการลดอัตราส่วน NPL ได้เช่นกัน มาตรการเหล่านี้ส่งผลให้

ธนาคารต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงมากขึ้น และส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพสินเชื่ออย่างต่อเนื่อง (Mahjus, K., 2023)

ข้อมูลการจัดสรรการสูญเสียสินเชื่อ (LLP) ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2019 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2019 แสดงให้เห็นจำนวน LLP เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงถึงแนวทางเชิงรุกของธนาคารในการคาดการณ์และลดความเสี่ยงการผิดนัดชำระหนี้หรือความเสี่ยงด้านเครดิตที่อาจเกิดขึ้น แนวโน้มนี้ดำเนินต่อไปจนถึงไตรมาสที่ 1 ปี 2020 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2020 โดยจำนวน LLP เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นถึงความกังวลที่เพิ่มสูงขึ้นเกี่ยวกับคุณภาพสินทรัพย์ท่ามกลางความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2021 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี 2022 มีช่วงหนึ่งของเสถียรภาพสัมพัทธ์และแม้แต่ปริมาณ LLP ที่ลดลงเล็กน้อย ซึ่งบ่งชี้ถึงการปรับปรุงที่เป็นไปได้ในแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตหรือภาวะเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 ปี 2565 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2566 จำนวน LLP ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งบ่งชี้ว่าการตั้งสำรองสำหรับการสูญเสียสินเชื่อลดลง ซึ่งอาจสะท้อนถึงคุณภาพสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นหรือความเชื่อมั่นในความสามารถในการชำระคืนของผู้กู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Khairi, B. et al. เพราะธนาคารอาจมีความมั่นใจมากขึ้นในความสามารถในการชำระคืนของลูกค้า เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น รายได้ของลูกค้าที่เพิ่มขึ้น หรือการที่ธนาคารมีข้อมูลและเครื่องมือในการประเมินความสามารถในการชำระคืนของผู้กู้ที่แม่นยำขึ้น (Khairi, B., et al., 2021)

ผลลัพธ์ของอัตราส่วนก่อนหนี้ (LEV) บ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงของระดับก่อนหนี้เมื่อเวลาผ่านไป ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2019 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2019 มีการเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปในอัตราส่วนก่อนหนี้ ซึ่งบ่งบอกถึงการสะสมของการก่อหนี้ภายในภาคการธนาคาร แนวโน้มนี้ดำเนินต่อไปจนถึงไตรมาสที่ 1 ปี 2020 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2020 โดยอัตราส่วนก่อนหนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจสะท้อนถึงกิจกรรมการกู้ยืมที่เพิ่มขึ้นหรือการขยายธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2021 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี 2022 มีช่วงหนึ่งของเสถียรภาพสัมพัทธ์และแม้แต่อัตราส่วนก่อนหนี้ลดลงเล็กน้อย ซึ่งบ่งชี้ถึงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเงินทุนหรือแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Avgouleas, E. เพราะการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเงินทุนและแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงช่วยเพิ่มความเสถียรทางการเงินของธนาคาร ลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ และเพิ่มความสามารถในการทำกำไร โดยสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของตลาดและกฎระเบียบทางการเงิน (Avgouleas, E., 2020)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ตัวแปรความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างครอบคลุมและผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทยตั้งแต่ปี 2562 ถึง 2566 ภายใต้อิทธิพลของความท้าทายและโอกาสที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เร่งด่วนในสภาพเศรษฐกิจและกฎระเบียบทางการเงิน โดยมีความสำคัญต่อความสามารถในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การประเมินและการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตเป็นกุญแจสำคัญในการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร ซึ่งต้องสำรวจแนวทางในการจัดการกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยง เช่น ภาวะเศรษฐกิจและการผันผวนของตลาด การปรับเปลี่ยนนโยบายการเงินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และการพัฒนากลยุทธ์เพื่อเพิ่มส่วนต่างระหว่างรายได้และต้นทุนดอกเบี้ย การเสถียรภาพของอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ได้รับเงิน (NPL) และการจัดสรรการสูญเสียสินเชื่อ (LLP) มีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพสินทรัพย์และการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ข้อเสนอแนะมี ดังนี้ ประการแรก เมื่อคำนึงถึงความผันผวนที่มีนัยสำคัญที่สังเกตได้ในค่ามูลค่าที่มีความเสี่ยง (VaR) ธนาคารควรปรับปรุงกรอบการบริหารความเสี่ยงเพื่อคาดการณ์และบรรเทาความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้ดีขึ้นในช่วงที่ตลาดผันผวนและความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ แนะนำให้ใช้กลยุทธ์การลดความเสี่ยงเชิงรุก เช่น การปล่อยสินเชื่อโดยการพิจารณาอย่าง

รอบคอบ ประการที่สอง เมื่อพิจารณาถึงความผันผวนของอัตราค่าไรสุทธิ (NIM) ธนาคารควรมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงประสิทธิภาพและแนวปฏิบัติในการจัดการต้นทุน เพื่อรักษาความสามารถในการทำกำไรท่ามกลางสภาวะตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการปรับกลยุทธ์การจัดการหนี้สินและสินทรัพย์ให้เหมาะสมและการกระจายแหล่งรายได้ ประการที่สาม ความผันผวนของอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ที่สังเกตได้ตอกย้ำความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตและการติดตามคุณภาพสินทรัพย์ แนะนำให้เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อ ปรับปรุงกระบวนการประเมินความเสี่ยงของผู้กู้ยืม และนำระบบเตือนภัยล่วงหน้าไปใช้ ประการที่สี่ แนวโน้มที่สังเกตได้ในข้อมูลการจัดสรรการสูญเสียสินเชื่อ (LLP) เน้นย้ำถึงความสำคัญของการจัดแนวปฏิบัติในการจัดสรรให้สอดคล้องกับแนวความเสี่ยงด้านเครดิตที่เปลี่ยนแปลงไป การทบทวนและปรับระดับการกันสำรองอย่างสม่ำเสมอตามการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจและตัวชี้วัดคุณภาพสินทรัพย์ถือเป็นสิ่งสำคัญ และประการสุดท้าย เมื่อพิจารณาจากความผันผวนของอัตราส่วนก่อหนี้ (LEV) ธนาคารควรใช้วิธีปฏิบัติในการจัดการเงินทุนอย่างรอบคอบ และรักษาแนวทางที่สมดุลในระดับก่อหนี้ สิ่งนี้อาจเกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงินทุน การปรับปรุงกรอบการจัดการสภาพคล่อง และการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านเงินทุนตามกฎหมายระเบียบ โดยรวมแล้ว คำแนะนำเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างความยืดหยุ่นและเสถียรภาพทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย และช่วยให้ธนาคารพาณิชย์สามารถรับมือกับความท้าทายในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญถึงความสำคัญของกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิผลในการเพิ่มความสามารถในการทำกำไร และให้ข้อมูลการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ภายในภาคการธนาคาร

เอกสารอ้างอิง

- Anto, M. & Fakhrunnas, F. (2022). Islamic Banks Credit Risk Performance for Home Financing. *Economic Journal of Emerging Markets*, 14(2022), 17-32.
- Avgouleas, E. (2020). Bank Leverage Ratios and Financial Stability: A Micro-and Macroprudential Perspective. *SSRN Electronic Journal*, 10(2020), 211-222.
- Barboza, K., et al. (2016). Credit risk: From a systematic literature review to future directions. *Corporate Ownership and Control*, 13(2016), 64-75.
- Harimurti, C. (2022). Analysis of Internal Factors Affecting the Net Interest Margin of Conventional National Private Banks. *Majalah Ilmiah Bijak*, 19(2022), 88-102.
- Hodeghatta, U. & Nayak, U. (2023). Multiple Linear Regression. *Practical Business Analytics*, 10(2023), 1-18.
- Ibrahim, M. (2023). Role of Technological Innovations in the Development of an Indian Banking Sector. *Social Capital*, 10(2023), 156-167.
- Khairi, B., et al. (2021). A Literature Review of Non-Performing Loan. *Journal of Business and Management Review*, 2(2021), 268-293.
- Larcher, G. (2022). Risk Measurement and Credit Risk Management. *ResearchGate*, 10(2022), 23-35.
- Mahjus, K. (2023). Banking Credit Risk and Efficiency: Some Countries in ASEAN. *Economics Development Analysis Journal*, 12(2023), 36-49.
- Martens, W. & Bui, C. (2022). Loan Loss Provisioning and Efficiency: A Study of Frontier Market Banks. *VNU Journal of Economics and Business*, 2(2022), 150-163.

- Ozili, P. (2023). Bank loan loss provisioning for sustainable development: the case for a sustainable or green loan loss provisioning system. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 10(2023), 45-57.
- Wahyuni, J., et al. (2021). Impact of the COVID-19 pandemic and New Normal implementation on credit risk and profitability of Indonesian banking institutions. *Banks and Bank Systems*, 16(2021), 201-224.